

DECIZIE

13 decembrie 2017

mun. Chişinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Ala Cobăneanu
Ion Druță și Iuliana Oprea

examinând recursul declarat de Natalia Pavlenco, reprezentată de avocatul Țapeș Artur,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Pavlenco Natalia împotriva lui Iarovenco Elena, Erina Iulia, Chirița Alexandr și Oficiul Cadastral Teritorial Chişinău cu privire la partajarea în natură a bunului imobil și înlăturarea obstacolelor în folosința terenului nou format,

cererea reconvențională înaintată de Iarovenco Elena împotriva Nataliei Pavlenco cu privire la înlăturarea obstacolelor, și

cererea reconvențională înaintată de Erina Iulia, Erina Natalia și Chirița Alexandr împotriva Nataliei Pavlenco, intervenient accesoriu Iarovenco Elena cu privire la partajarea în natură a terenului și înlăturarea obstacolelor în folosirea terenului nou format,

împotriva încheierii Curții de Apel Chişinău din 22 iunie 2017, prin care a fost restituit apelul declarant de Pavlenco Natalia,

c o n s t a t ă:

La 08 octombrie 2012, Pavlenco Natalia s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Elenei Iarovenco, Erinei Iulia, Chirița Alexandr, intervenient accesoriu OCT Chişinău, prin care a solicitat demolarea gardului pârâților de pe terenul său atribuit cu drept de proprietate și înlăturarea obstacolelor în folosirea dreptului de proprietate asupra lotului de teren.

La 12 decembrie 2012, Pavlenco Natalia a depus prin intermediul cancelariei cerere de concretizare a pretențiilor prin care a solicitat înlăturarea încălcărilor, care împiedică folosirea lotului de pământ aflat în proprietate, prin demolarea (strămutarea) gardurilor între terenurile dânzei și a pâraților, stabilirea hotarelor loturilor de pământ în conformitate cu titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. XXXX.

La 30 ianuarie 2015, Iarovenco Elena s-a adresat cu cerere reconvențională împotriva Nataliei Pavlenco, intervenienți accesorii Erina Iulia, Erina Natalia și Chirița Alexandru prin care a solicitat obligarea Nataliei Pavlenco să nu-i creeze obstacole în folosirea dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile, apartamentului nr. 3 situat pe lotul de teren cu suprafața de 989 m.p. din str. XXXXXXXX, XXXXXXXX, prin demolarea construcției neautorizate, situate din partea sa a lotului de teren cu suprafața de 989 m.p. din str. XXXXXXXX mun. Chișinău și încasarea cheltuielilor de judecată.

Erina Iulia, Erina Natalia și Chirița Alexandru la 03 decembrie 2014 s-au adresat cu cerere reconvențională împotriva Nataliei Pavlenco prin care au solicitat divizarea (partajarea) în natură a terenului cu nr. cadastral XXXXX, amplasat în XXXXX, str. XXXXXXXX, cu suprafața totală de 0,0989 ha, prin separarea cotei deținute de coproprietarii Erina Iulia, Erina Natalia și Chirița Alexandru - 55 % și formarea unui bun imobil independent. De asemenea, au solicitat înlăturarea obstacolelor în folosirea terenului nou format prin separarea cotei de 55 % din terenul cu suprafața de 989 m.p. din str. XXXXXXXX, XXXXXXXX, încasarea tuturor cheltuielilor de judecată din contul pârteii, Pavlenco Natalia în beneficiul Erina Iulia, Erina Natalia și Chirița Alexandru.

La 30 ianuarie 2015, Pavlenco Natalia în temeiul art. 60 CPC a depus o cerere de modificare a acțiunii către Elena Iarovenco, Erina Iulia, Erina Natalia și Chirița Alexandru, prin care a solicitat divizarea (partajarea) în natură a terenului cu nr. cadastral XXXXX, amplasat în XXXXXXXX, XXXXXXXX cu suprafața totală de 0,0989 ha, prin separarea cotei deținute de ea de 23% și formarea unui bun imobil separat, înregistrarea în registrul bunurilor imobile dreptul de proprietate asupra bunului imobil nou format prin separarea cotei de 23% din terenul cu nr. cadastral XXXXXXXX, înlăturarea obstacolelor în folosirea terenului nou format prin separarea cotei de 23% din terenul cu nr. cadastral XXXXXXXX, prin demolarea obiectelor amplasate pe terenul nou format prin separarea cotei de 23% din terenul cu nr. cadastral de XXXXX și încasarea cheltuielilor de judecată din contul pârtaților.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 12 iulie 2016, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Pavlenco Natalia și cererea reconvențională depusă de Erina Iulia, Erina Natalia și Chirița Alexandru (Vol. II, f.d. 150).

Prin hotărârea suplimentară a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 14 iulie 2016, corectată prin încheierea din 14 iulie 2016, s-a încasat în mod solidar din contul Elenei Iarovenco, Erina Iulia, Erina Natalia și Chirița Alexandr în beneficiul Nataliei Pavlenco suma cheltuielilor de judecată în mărime de 4965,93 lei (Vol.II, f.d. 146), fiind dispusă încasarea în mod solidar din contul Elenei Iarovenco, Erina Iulia, Erina Natalia și Chirița Alexandr în beneficiul Nataliei Pavlenco a cheltuielilor de judecată în mărime de 4965,93 lei.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 19 iulie 2016, Pavlenco Natalia, a contestat-o cu apel prin care a solicitat casarea parțială a hotărârii instanței de fond în partea în care acțiunea depusă de Pavlenco Natalia privind înlăturarea obstacolelor în folosirea terenului nou format prin demolarea obiectelor amplasate pe acest teren a fost respinsă și emiterea în această parte a unei noi hotărâri prin care această cerință să fie admisă, în rest a solicitat menținerea hotărârii instanței de fond.

Prin încheierea din 02 septembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel declarat de Pavlenco Natalia, s-a comunicat apelantei despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 14439 lei și a apelului motivat, acordându-i-se pentru aceasta un termen până la data de 16 noiembrie 2016. La fel, i s-a explicat apelantei Pavlenco Natalia că în cazul în care nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită.

La 07 octombrie 2016, Pavlenco Natalia a contestat cu recurs încheierea din 02 septembrie 2016 emisă de Curtea de Apel Chișinău, iar prin decizia Curții Supreme de Justiție din 09 noiembrie 2016 a fost admis recursul declarat de Natalia Pavlenco, casată încheierea recurată, pricina fiind remisă spre rejudecare la faza primirii cererii de apel (Vol.II, f.d. 190).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 noiembrie 2016, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Natalia Pavlenco, s-a comunicat apelantei despre necesitatea prezentării dovezii de achitarea taxei de stat în sumă de 75 lei, fiindu-i acordat un termen de până la 25 ianuarie 2017 (Vol.II, f.d. 198-201).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2017, s-a restituit cererea de apel declarată de Natalia Pavlenco împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 12 iulie 2016.

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a conchis că apelanta nu s-a conformat cerințelor invocate în încheierea din 14 noiembrie 2016, prin care nu s-a dat curs cererii de apel.

Considerând neîntemeiată încheierea instanței de apel din 22 iunie 2017, Natalia Pavlenco, reprezentată de avocatul Țapeș Artur, a contestat-o cu recurs, prin care

solicită admiterea acestuia, casarea încheierii recurate, cu remiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

Pledând pentru admiterea recursului, Natalia Pavlenco, reprezentată de avocatul Țapeș Artur, menționează că îndată ce a luat cunoștință cu încheierea Curții de Apel Chișinău din 16 noiembrie 2016, prin care s-a acordat un nou termen pentru achitarea taxei de stat în sumă de 75 lei, a achitat-o în cel mai scurt timp - la 06 februarie 2017, fapt ce se confirmă prin ordinul de încasare nr. J65I-6100.

Consideră că, s-a conformat și a executat cerințele în termenul stabilit de instanță, prin încheierea din 16 noiembrie 2016, iar restituirea eronată a apelului constituie o încălcare gravă a drepturilor procesuale ale acesteia.

La 04 decembrie 2017, Iarovenco Elena a prezentat referință, prin care solicită respingerea recursului înaintat de către Natalia Pavlenco, ca fiind neîntemeiat.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea ei.

Prin prisma norme citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că, recursul declarat la data de 17 octombrie 2017 împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2017 a fost depus în termen, or potrivit materialelor pricinii la 03 octombrie 2017, Natalia Pavlenco, reprezentată de avocatul Țapeș Artur a recepționat copia încheierii recurate.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Natalia Pavlenco, reprezentată de avocatul Țapeș Artur neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Încheierea recurată este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural care reglementează acțiunile instanței la acea fază a procesului și cu aprecierea completă a tuturor probelor și a circumstanțelor referitoare la temeiul de restituire a cererii de apel – motiv pentru care de către Colegiu este considerată legală și întemeiată.

Potrivit art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța

de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Astfel, Colegiul constată că, apelanta la depunerea apelului împotriva hotărârii Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 12 iulie 2016, nu a prezentat dovada de plată a taxei de stat, iar instanța de apel prin încheierea din 14 noiembrie 2016 nu a dat curs apelului, acordându-i apelantei termen până la data de 25 ianuarie 2017 pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 75 lei (Vol.II, f.d. 198-201).

În termenul acordat de instanța de apel – până la 25 ianuarie 2017, Pavlenco Natalia nu a prezentat dovada achitării taxei de stat în mărime de 75 lei.

La adoptarea încheierii recurate instanța de apel a aplicat prevederile art. 369 alin. (1) CPC, adică a restituit cererea de apel, deoarece apelanta nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1) CPC.

Astfel, Colegiul constată legalitatea încheierii recurate, deoarece apelanta nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel, în speță nu a prezentat în termen dovada achitării taxei de stat.

Potrivit art. 113 alin. (1) CPC, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

Constată Colegiul că, Natalia Pavlenco, reprezentată de avocatul Țapeș Artur, contestă încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2017, referindu-se la faptul că taxa de stat a fost achitată de apelantă, însă la 06 februarie 2017.

Prin urmare, recurenta-apelanta urma să prezinte dovada achitării taxei de stat până la 31 ianuarie 2017, or, acesta a depus-o cu întârziere, după desfășurarea ședinței instanței de apel din 31 ianuarie 2017, la care apelanta urma să o prezinte, fapt recunoscut de recurentă în conținutul cererii de recurs (f.d.58, V. III).

În conformitate cu prevederile art. 10 alin. (1) CPC, sancțiunile procedurale sînt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

(2) Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură poate fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce.

(3) Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în dependență de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de

procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În acest sens, instanța de apel corect a conchis că, apelanta este ținută să suporte consecințele nefavorabile, rezultate din necunoașterea ori interpretarea viciată a prevederilor legii.

Colegiul consideră lipsită de consistență afirmația Nataliei Pavlenco cum că, s-a conformat și a executat cerințele în termenul stabilit de instanță, prin încheierea din 16 noiembrie 2016, iar restituirea eronată a apelului constituie o încălcare gravă a drepturilor procesuale ale acesteia.

Or, Colegiul constată cert că, apelanta nu a înlăturat integral și în termen neajunsurile indicate în încheierea Curții de Apel Chișinău din 16 noiembrie 2017, prezentând dovada plății taxei de stat cu întârziere, după ședința instanței de apel din 25 ianuarie 2017.

În acest sens, Colegiul civil menționează că, părțile antrenate într-un proces, trebuie să se comporte cu bună credință față de drepturile procedurale conferite de legislator.

Sub aceste aspecte Colegiul notează că, CtEDO în jurisprudența sa, promovează cu consecvență cu titlu de principiu, obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (Van Ham versus Germany, nr. 7557/03 din 11.09.2007).

Subsidiar, Colegiul apreciază că apelanta era obligată să cunoască și să înțeleagă consecințele inacțiunii ei, având în vedere și faptul că cadrul legal la acest compartiment este clar, simplu și lipsit de obscuritate.

În acest context, Colegiul conchide că instanța de apel corect a restituit cererea de apel, or apelanta nu a îndeplinit în termen indicațiile de a înlătura neajunsurile la cererea de apel, respectiv, acțiunile apelantei reprezintă o încălcare a prevederilor legale imperative.

Aceste norme juridice poartă un caracter imperativ, fapt ce impune instanța de apel la obligația de restituire a cererii de apel în cazul în care apelantul, în interiorul termenului fixat, nu a prezentat dovada că a înlăturat neajunsurile.

Remarcă Colegiul că, potrivit art. 61 CPC, (1) părțile sânt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Astfel, este cert stabilit că, în interiorul termenului fixat, apelanta nu a înlăturat neajunsurile apelului.

La caz, Colegiul notează că, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere obligația părților de a se conforma dispozițiilor instanței de apel, sub sancțiunea restituirii apelului.

În această ordine de idei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ constată netemeinicia motivelor invocate de către Natalia Pavlenco, reprezentată de avocatul Țapeș Artur în cererea de recurs.

Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 427 lit. a) CPC al RM, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Natalia Pavlenco, reprezentată de avocatul Țapeș Artur.

Se menține încheierii Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2017, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Pavlenco Natalia împotriva lui Iarovenco Elena, Erina Iulia, Chirița Alexandr și Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău cu privire la partajarea în natură a bunului imobil și înlăturarea obstacolelor în folosința terenului nou format, cererea reconvențională înaintată de Iarovenco Elena împotriva Nataliei Pavlenco cu privire la înlăturarea obstacolelor, și cererea reconvențională înaintată de Erina Iulia, Erina Natalia și Chirița Alexandr împotriva Nataliei Pavlenco, intervenient accesoriu Iarovenco Elena cu privire la partajarea în natură a terenului și înlăturarea obstacolelor în folosirea terenului nou format.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecători

Ion Druță

Iuliana Oprea